

FIGYELŐ

Eseménynapló A-B-C pontokba szedve

DOI: [10.52092/gvosze.2023.4.3](https://doi.org/10.52092/gvosze.2023.4.3)

Sok esemény zajlik körülöttünk. Nem vehetünk részt mindenben és természetesen nem lehetünk mindenütt jelen. Folyóiratunk FIGYELŐ rovata azonban éppen azt a célt szolgálja, hogy betekintést nyújtson a szakmai közösségünk életét érintő olyan történésekbe, amelyek kívülről esnek sokak látókörén. Információtartalmuk mellett közérdekűnek tekinthetők, s nem utolsó sorban figyelemfelhívó jellegűek. A 2023/24-es tanév mozgalmas összegének eseményeiből merítve ezért is próbálok egy közös szárra – új formában – felfűzni az egymástól jellegükben erősen különböző, de mozgalmas szakmai életünket többféleképpen reprezentáló eseményeket, amelyeknek magam is résztvevője voltam.

A-PONT

Szeptember 14-én, szakmai életünk egyik jeles eseményeként került sor arra az ünnepségre, amelyet a Fehér Anna Látássérülteket Támogató Alapítvány rendezett a **Fehér Anna Gyógypedagógiai Díj 2023. évi ünnepélyes átadása** és a néhai kollégánkat megörökítő dombormű felavatása alkalmából. Az Alapítók elhatározása nyomán a díjátadás minden évben, Anna születésnapján történik, s amely az idén evvel a különleges eseménnyel párosult. A második alkalommal történő díjátadási ünnepség részeként ugyanis a felsővízvárosi Szent Anna templom Fő utcai oldalfalán került elhelyezésre **Párkányi Raab Péter Kossuth Díjas szobrászművész igen szép kivitelű, élethű domborműve**, amely Annát egy látássérült tanítványával együtt ábrázolja. A pályázatra a fővárosi és vidéki gyógypedagógia intézmények 47 pályázati anyagot küldtek be, nem kis fejtörést okozva az Alapítvány felkérésére közreműködő bíráló bizottság (Gereben Ferencné, Nagyné Schiffer Csilla, Pechan Eszter, Regényi Enikő, Reményi Tamás) tagjainak. A sokszínű, áldozatos, nagy kreativitást, odafordulást mozgósító szakmai tevékenységek megismerése egyértelmű jelzés volt arra, hogy a felterjesztettek valamennyien nyertesek – abban az értelemben, ahogy ezt Fehér Anna szellemisége is megtestesítette, függetlenül az életkortól, a tevékenység jellegétől, előképzettségtől. Egyéni gondjaikat, a mindennapok nehézségeit leküzdve, félre téve, tenni akarásukkal szeretetet, biztonságot, örömet sugároztak a rájuk bízottaknak. Ezáltal pedig azok lettek az Igazi Nyertesek, akik az ő közreműködésükkel, segítségükkel fejlődtek, gyarapodtak. Sajnos azonban nem lehet mindenki nyertes egy ilyen helyzetben! Az Alapítvány elnöke, dr. Békeffy Magdolna négy kategóriában adott át díjakat Józsa Judit keramikusművész plakettjének és a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete emléklapjának kíséretében.

Az *Életműdíj* kitüntetésre Bieber Mária, Anna nővér egykori munkatársa, az Együttlátók Alapítvány elnöke lett 32 évnyi sokoldalú tevékenysége elismeréseként.

Az *Asszisztens Díj* kitüntetette Horváth Szilvia, aki a zalaegerszegi Nyitott Ház Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény gyógypedagógiai asszisztenseként 25 éve vesz részt a fejlesztő nevelés-oktatás területén súlyosan-halmozottan sérült gyermekek segítőjeként.

A *Junior kategória* díjazottja Nyámándi-Motyovszki Nóra, aki 10 éve végzi szakmai tevékenységét a Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben, segítve a hátrányos helyzetű, illetve nehezen kezelhető hallássérült tanulók fejlődését.

Bajnok Gábor, a Dió Általános Iskola zenetanára pedig a *Különdíj* nyertese lett, elismerve 22 éve folyó aktív közreműködését az értelmileg akadályozott, illetve a súlyosan-halmozottan sérült gyermekek, tanulók zenei nevelésében.

B-PONT

2005 óta a Magyar Olvasástársaság hagyományteremtő szándékkal kezdeményezte, hogy szeptember 30-a, Benedek Elek születésnapja legyen országosan a **Magyar Népmese Napja**. A III. Kerületi Csalogány Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Kollégium és Gyermekotthon, népszerű nevén a **„Csalisuli”**, azok közé tartozik, ahol ez évek óta élő hagyománnyá vált. Az intézmény korábbi vezetője, dr. Kántor Gézané és munkatársai csatlakoztak a „Mesék az Élethez” országos programhoz, hogy a népmesék bölcsessége a középsúlyos intellektuális képességzavarral élő gyermekek, tanulók életének részévé váljon. Szorosra fűzték a kapcsolatot dr. Boldizsár Ildikóval, a **Metamorphoses meseterápia módszer** képviselőjével, annál is inkább, mert munkatársuk, Pechan Eszter, aki szeptember óta már az intézmény megbízott vezetőjeként is ellátja feladatait, a Boldizsár Ildikónál szerzett meseterápiás képzés nyomán aktív meseterápiás tevékenységet folytat „alkotó-fejlesztő meseterapeuta”-ként. Ebben az évben **szeptember 29-én** került sor annak a színes, intézményi programnak a lebonyolítására, amely az élő hagyománynak megfelelően minden tagozaton, az óvodától a készségfejlesztő iskoláig valamennyi gyermek/tanuló számára – kicsoportos bontásban – egyszerre biztosította a mesehallgatást és mesefeldolgozás élményét.

Az intézmény dísztermében összegyűlő tanulók részvételével kezdődő mesenapot Tamás Ilona, az Észak-Budapesti Tankerületi Központ igazgató asszonya és Czabán Sára tanügyigazgatási referens nyitották meg, hangsúlyozva a mese jelentőségét gyermekek és – bár ez nem mindennapi – a felnőttek életében egyaránt. A hazai meseterápiás irányzatok jelenlevő képviselői azt a közös nézetet fogalmazták meg, hogy a népmesék aktualitása minden korosztály megszólítására képes. Igen sok tanulság megfogalmazásával jár, akár a „Csalival” szoros kapcsolatban álló dr. Boldizsár Ildikó-féle Metamorphoses meseterápiás módszer, akár a dr. Antalffy Márta-féle Kincskereső meseterápiás módszer közvetítésével is történik az élmények átadása. A mesélés bizonyítottan hatással van a nyelvi-kommunikációs, szociális és érzelmi fejlődésre. A játékos hangulatot árasztó, jól ismert Kipp és Kopp gesztenyebabákkal kísért rövid megnyitó után kilenc csoportban történt a korosztályi szintű mesehallgatás. Az óvodai csoportok kicsinyei aktívan közreműködve és szájátva követték a mesét. Motivációjukat jelentősen erősítette Pechan Eszter a papírszínház-technika bevonásával, Ráczkyné Tárnoki Beatrix az iskola ének-zene tanára pedig kobozkíséretével. Nem hagyhatjuk említés nélkül azt sem, hogy a mesenapot megelőzően Ráczkyné Tárnoki Beatrix és együttese, a TÉKA, Magyar Örökség Díjban részesült népzenei, oktatói és közösségfejlesztő munkájuk elismeréseként. A nagyobb csoportokban Antalffy Márta, Birovits Zsuzsanna, Boldizsár

Ildikó, Deák-Zsótér Boglárka, Fónagy-Mooréh Eszter, Nagy Magdolna, Palágyi Ildikó, Pásztor Csaba, Rostás Rita, Senye Ilona, Seregy Stella és Tárnok Marica meseterapeuták tették élvezetessé a mesehallgatást, sikeresen leküzdve nem kis szorongásukat a többek számára nem megszokott környezet miatt. A mesenap jó hangulatú, táncos kerti ünnepéllal zárult, s ennek volt része a gyermekek/tanulók rajzaiból készült hagyományos **Kerítés-kiállítás** megnyitása a köztes időszakokban hallgatott, feldolgozott és az intézmény pedagógiai programjába is beépített meseélmények nyomán az épület külső kerítésén elhelyezve. A résztvevő vendégek pedig a hamuba sült pogácsa elfogyasztása után kedvükre választhattak a csinos kis kosarakba rejtett, szalaggal átkötött papírgurigák közül egy-egy mesét – meglepetés gyanánt.

C-PONT

Egy eseménynapló történései sokfélék lehetnek, amint a fentiekben leírtak is jelzik. Az országos kihatású események kiemelt figyelmet érdemelnek. Ezek közé tartozik a **'10 éves a Pedagógiai Szakszolgálat' konferencia-sorozat a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szervezésében 2023. október 2-6 között, egy egész héten át.** Ez már önmagában is említésre méltó, hiszen így egy országnyi szakembert mozgattak meg gazdag programkínálatukkal – jelenléti és online formában. Terjedelmi korlátok miatt nincs lehetőség az elhangzottak részletes interpretálására, csak egy vázlatos összegzésre a program ismeretében. Mivel benne élünk, a szakszolgálati tevékenységet minden örömeivel és gondjával együtt jól ismerjük. Az elhangzottak egyértelművé tették, hogy az ellátórendszernek ez a szegmense nélkülözhetetlen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók és családjaik számára, ahogy nélkülözhetetlen a feladatellátásra történő felkészülés úgy a képzések, mint a társszakmákkal, intézményekkel történő együttműködés keretében. Kihagyhatatlan annak említése, hogy a Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola (XIV. Columbus utca 11.) dísztermében rendezett program **gyermekműsorát** a Hallássérültek Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium, a Mozdásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és a helyet biztosító iskola növendékeinek közreműködése tette emlékezetessé.

A rendezvénysorozat első napján (jelenléti formában) a köszöntéseket követően (Hajnal Gabriella, Klebelsberg Központ) a „miértek és hogyanok?” áttekintésére került sor dr. Maruzsa Zoltán, Brassói Sándor, dr. Kiss László és Mosányi Emőke főigazgató asszony közreműködésével. Tíz évvel ezelőtt ugyanis egy új struktúra jött létre az egyébként szétagoltan működő ellátórendszerben, megemelve a támogató szolgáltatást biztosító szakmai tevékenység presztízsét. A tapasztalatok elemzése, a jövőkép formálása ennek elengedhetetlen része.

A program további részében prof. dr. Bagdy Emőke nagyhatású előadást tartott a pedagóguspályát érő kihívásokról, a kitarítás stratégiájáról. A résztvevők megismerhették továbbá egy számítógépes nyelvi modell és a mesterséges intelligencia összefüggésrendszerét (prof. dr. habil. Prószék Gábor DSc), a fejlődési nyelvtani patológia fogalomrendszerét és modelljeit (prof. dr. habil. Pléh Csaba), a tik zavarok felismerésének és kezelésének kérdéseit (dr. Tárnok Zsanett), a gyermekekről alkotott kép alakulását az ezredfordulón (prof. dr. habil. Pukánszky Béla), és a gyógytestnevelés tanárképzésben betöltött helyét, szerepét (dr. Tóth László PhD).

A négy napon át tartó online rendezvénysorozat színvonalas, tartalmas, sokszínű kínálatot biztosított a regisztrált résztvevőknek naponta 13-17 óra között, napi 5-6 előadás formájában. Kihasználva a technika nyújtotta lehetőségeket, követendő példát kínáltak a szervezők, hogy előadót és hallgatót az ország-világ különböző pontjain összekapcsolva biztosítsák a dialógus lehetőségét. Tóth Gábor kollégánk Japánból (*Sagami Női Egyetem BTK Gyermekpedagógiai Tanszék/ Gyermekfejlődési és Családtámogatási Központ, Yokohama Városi Egyetem Orvosi Kar*) jelentkezett. Az ott folyó, de hazuról importált komplex korai fejlesztést és szülőprogramot mutatta be kromoszóma-rendellenességgel született gyermekek és családjuk bevonásával. Mintha a fejlesztőmunka honi terepét láttuk volna – a messzi távolból. Vecsey Katalin Amerikából a relaxáció témájában a *Bates College Színházi és Tánc Tanszékéről*, Oláh Andrea Németországból a konduktív pedagógia tereptapasztalatait ismertette kapcsolódott a programhoz.

Az ellátás hazai terepen dolgozó résztvevői, Móricz Éva, Szűcs Antal Mór, Keresztessy Éva, Mlinkó Renáta, Reményi Tamás és Góczán Szabó Ildikó az *ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar*ról, más kollégák (Gráf Rózsa, Egri Tímea) a *miskolci*, többen (Pukánszky Béla, Szabó Éva, Lábadi Beatrix és Zsidó András) az *egri, szegedi, pécsi illetve budapesti egyetemek világából* (*Semmelweis Egyetem Pető András Kar, Darnitsné Rajzó Éva, Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, Trájer Emese*), továbbá hazai gyakorlati terepeken, köznevelési, egészségügyi illetve alapítványi működésű intézményekben dolgozó kollégáink (Bogár Zsuzsa, *Mozzaike Család Központ*; Mészáros Andrea, *Bethesda Gyermekkórház Neurodevelopment Részleg*) egy szélesívű, sokrétű szakszolgálati tevékenység szakmai helyzetképét rajzolták meg. Tematikusan mindezek a koraszülött ellátástól a neuropszichológiai diagnosztikán át a mozaikcsaládok és a szülőkkel való együttműködés, a terápiás munka hangsúlyos kérdéseinek bemutatásán keresztül a tevékenység megkerülhetetlen összetevőit jelentik. Érdemes odafigyelni például Alkonyi Mónika és Varga Katalin „Értem és mondom” módszertani kiadványára, amely 5-14 éves korú gyermekek számára a tanulás eredményességét befolyásoló beszédmegértés zavarának terápiájához nyújt segítséget egy újfajta terápiás koncepció alapján.

Az egy héten át tartó rendezvénysorozat zavartalan lebonyolítása Mosányi Emőke és csapata összehangolt munkáját dicséri Bíró Rita, Molnárné Bogáth Réka, Szabóné Vékony Andrea és technikus kollégájuk aktív közreműködésével. Arról nem lehetett hallani, hogy a szervezők az elhangzottakat esetleg tanulmánykötet formájában is közzé kívánják-e tenni, pedig ez méltó öröksége lehetne az elmúlt 10 évnek, a szakszolgálati tevékenység jövőképe formálásával összefüggésben. *Az előadások ugyanis olyan szakmai kérdéseket reprezentáltak, amelyek szorosan összefüggenek a neveléstudomány klinikai szemléletével, az szükségletorientált, individuális megsegítés, a diagnosztika, a terápia és a rehabilitáció hangsúlyos kérdéseivel – csokorba kötve!*

De ez már túlmutat egy eseménynapló pontokba szedett tartalmának ismertetésén. Érdemes tehát bekapcsolni a Figyelő funkciót, ha különböző események résztvevőjeként hasznos információkra teszünk szert és a Gyógypedagógiai Szemle egy újabb számának megjelenését készítjük elő.

Összeállította: Gereben Ferencné